

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

ОДЛУКА
ЗА ДОПУШТЕНОСТ НА

Жалбата бр. 30844/06

од

Галена ВРАНИШКОСКА

против

Република Македонија

Напомена: Македонскиот превод на текстот на одлуката на Европскиот суд за човекови права е исклучиво информативен и од него не произлегуваат никакви права и/или обврски. Единствено официјалниот текст на одлуката на Европскиот суд за човекови права на англиски и/или француски јазик, објавена од страна на Судот е автентичен и се смета за оригинал. Не е дозволено објавување на овој превод на било каков начин без претходна дозвола од страна на Министерството за правда на Република Македонија, освен во случај доколку се користи за информирање.

Европскиот суд за човекови права (Прв оддел), заседавајќи на 12 Април 2011 година во судски совет во состав:

Nina Vajic, *Претседател*,
Christos Rozakis,
Peer Lorenzen,
Khanlar Hajiyev,
Мирјана Лазарова Трајковска
Julia Laffranque, *судии*,

и Andre Wampach, *заменик секретар на одделот*

Имајќи ја во предвид жалбата поднесена на 12 јули 2006 година и обсервациите поднесени од страна на Владата, како и одговорот на обсервациите поднесен од страна на жалителите,

Заседавајќи, одлучи:

ФАКТИ

Жалителката г-ѓа Галена Вранишкоска (“жалителот“) е македонски државјанин, родена во 1939 година и живее во Битола. Таа ја поднела жалбата во свое име како и во името на г-дин Аргил Вранишкоски, нејзиниот покоен сопруг кој починал на 30 октомври 2005 година.

Таа пред судот беше застапувана од г-динот В. Георгиев, адвокат од Битола. Владата на Република Македонија (Владата) беше застапувана од страна на нејзиниот агент г-ѓа Р. Лазареска Геровска.

А. Околности на случајот

Фактите на случајот, онака како беа изнесени од двете страни, може да се сумираат на следниов начин:

Со договорот за продажба од 1980 година, жалителот се здобил со правото на земјоделско земјиште во местото Коса Тумба, Битола. Според жалителот, во 2002 година надлежните власти издале потврда со која се потврдувало дека парцелата е надвор од градежниот регион. На тој имот жалителката и нејзиниот сопруг

изградиле викендица и гаража без градежна дозвола, што било случај и со други куќи изградени од други лица во Коса Тумба. Жалителката живее во стан во Битола. На неодредена дата во Октомври 2003 година тие исто така почнале да градат верски објект (во понатамошниот текст – “објектот“).

1. Одлуки Решенија од 7 октомври 2004 година

На 7 октомври 2004 година инспектор од Министерството за транспорт и врски (во понатамошниот текст – “министерството“) извршило инспекција на лице место на имотот. Бил изготвен извештај во кој било констатирано дека жалителката и нејзиниот сопруг започнале да го градат објектот без градежна дозвола. Министерството им наложило веднаш да го срушат изградениот објект под закана за присилно уривање (“решение за уривање“). Повикувајќи се на инспекцијата направена на самото место и изготвениот извештајот, било констатирано дека жалителката и нејзиниот сопруг ја започнале изградбата на објектот без градежна дозвола. Согласно решението за уривање трошоците за уривање требале да паднат на товар на жалителката и нејзиниот сопруг, врз основа на член 39 став 3 од Законот за градење ,важечки во тој период, а врз основа на кој жалбата против решението немала суспензивно дејство.(види “релевантно домашно законодавство“ подолу).

Со посебно решение Министерството одлучило дека налогот за уривање станал извршен (“налогот за извршување“). Во него било наложено жалителката и нејзиниот сопруг веднаш да го отстранат објектот.Уште еднаш им било укажано дека трошоците за уривањето паѓаат на нивен товар и дека жалбата нема суспензивно дејство. Во контекст на ова, се однесуваат член 270 ставовите 2 и 3 од Законот за управна постапка од 1986 година (“Законот“, види “релевантно домашно право“ подолу) кој бил во сила тогаш.

2. Доставка на решението за уривање и налогот за извршување

Владата достави копии од две доставници (“доставниците“) според кои на 8 октомври 2004 година биле доставени решението за уривање и налогот за извршување во станот на жалителката, на свештено лице кое одбило да се идентификува и да даде информација за тоа каде се наоѓа жалителката. Свештеникот исто

така одбил да ги потпише доставниците. Двете доставници биле со датум и потпис од доставувачот.

На 14 октомври 2004 година Министерството издало известие информирајќи ја жалителката дека решението за уривање и извршното решение се во нивните простории и дека ќе бидат ставени на огласна табла во Министерството од причина што таа неможела да биде пронајдена во својот дом. Истиот ден, доставувачот на пишаното известие посочил дека известieto било доставено во домот на жалителката на свештеното лице кое одбило да се идентификува и не го потпишал известieto.

3. Присилно уривање на објектите

Според жалителката, на 15 октомври 2004 година на полноќ 200 вооружени полицајци дошле на нивниот имот во Коса Тумба придружени од работници ангажирани од Министерството за извршување на решението за уривање. Осум полицајци без судски налог и било каква друга одлука, влегле во викендицата на жалителката и ги избркале сопругот и нејзиниот син. Наводно го присиле нејзиниот сопруг да го гледа уривањето на објектите. Владата приговараше на верзијата на настаните на жалителката во однос на уривањето на објектите, без да даде други детали.

4. Управна постапка во врска со одлуката на Министерството од 07 октомври 2004 година

На 21 октомври 2004 година жалителката и г-дин Аргил Вранишкоски побарале од Министерството да им се достави решението за уривање. Тие тврдеа дека никогаш не го добиле решението и дека тоа било само објавено на 14 октомври 2004 година на огласната табла во Министерството во врска со нивниот случај.

На 23 ноември 2004 година Министерството им одговорило дека има доказ во предметот за тоа дека веќе соодветно им било доставено решението за уривање заради што не постоело основ за повторување на доставата.

На 06 декември 2004 година жалителката и нејзиниот сопруг поднеле жалба против решението за уривање пред второстепената комисија на Владата ("Комисијата") тврдејќи дека тоа не им е доставено. Тие се жалеле дека и дури објавата на Министерството поставена на огласната табла да се смета за

извршена достава, решението за уривање можело да стане извршно 15 дена по истекот на 14 октомври 2004 година како што е наведено во член 94 на Законот. На 09 февруари 2005 година тие од Комисијата побарале да одлучи по нивната жалба во рок од седум дена. На 3 март 2005 година жалителката и нејзиниот сопруг поднеле тужба пред Врховниот суд жалејќи се на неуспехот на Комисијата да одлучи по нивната жалба (тужба поради молчење на администрацијата).

На 21 април 2005 година Комисијата ги отфрлила жалбите, со две засебни одлуки, наоѓајќи дека решението за уривање и извршното решение биле донесени во согласност со Законот. Комисијата утврдила дека жалителката и нејзиниот сопруг започнале да ги градат објектите без дозвола, како што наложува Законот за градење во член 39 став 1. Во однос на поплаката на жалителката за неуредна достава на решенијата, Комисијата утврдила:

“...Комисијата ги провери аргументите на жалителите наведени о жалбата и утврди дека тие се неосновани и без правен ефект, од причина што ниедни градежни работи неможе да се преземат без прибавување на градежна дозвола ...“

На 4 јуни 2005 година жалителката и нејзиниот сопруг ја спореле одлуката на Комисијата по пат на тужба во која ги повториле своите претходни аргументи.

На 21 декември 2005 Врховниот суд изрекол 2 одлуки за отфрлање на нивните тужби. Тој нашол дека нивните аргументи дека управните органи ги игнорирале нивните поплаки за тоа дека немало уредна достава на наредбите за извршување и уривање. Во врска со тоа утврдил “дека доставата била извршена во согласност со Законот“. Темелејќи се на предметното досие Судот сметал дека одговорниот инспектор исправно го издал решението за уривање на објектите согласно член 39 од Законот за градење, уривање на објекти. Одлуките биле испратени до жалителката на 19 јануари 2006 година.

Б. Релевантно домашно законодавство

1. Закон за управна постапка од 1986 година (“Законот“).

Членот 81 од Законот кој важел во тоа време, предвидува дека одлуката во принцип треба да биде предадена лично на рака на засегнатото лице.

Според член 83 одлуката треба да се достави во домот на примателот.

Во член 84, ако примателот не е дома, одлуката ќе се достави на возрасен член на неговото семејство или на чуварот на куќата, сосед, доколку тие се согласат.

Во член 86 став 1 од Законот, кога доставата не може да се изврши во склад со член 84, доставувачот ќе му ја врати одлуката на надлежниот орган. Известие во кое е посочено местото каде се наоѓа одлуката се остава на вратата на домот од примателот. Согласно алинеа 2 на овој став таква достава се смета за уредна и секоја подоцнежна оштетување на известие то нема да се одрази на уредноста на доставата.

Член 94 од Законот предвидува дека во случај на повеќе неидентификувани приматели одлуката се доставува по пат на јавна објава на огласна табла во соодветниот орган. Доставата ќе се смета за извршена 15 дена по објавата.

Согласно Член 95 од Законот ако односното лице или возрасен член на неговото семејство одбие да ја прими доставата на одлуката без правен основ за тоа, извршителот или ќе ја остави во неговиот дом или ќе ја закачи или објави на вратата, што ќе се смета еднакво на извршена достава. Доставувачот ќе ја забележи датата, часот и причините за одбивањето на доставата, како и местото на кое доставата е оставена.

Член 270 став 2 (3) предвидува дека првостепена одлука може да стане извршна откако ќе се достави на (засегнатите) странките. Тоа се применува кога жалбата не го одложува извршувањето.

2. Закон за изградба на инвестициони објекти од 1990 година

Согласно член 39 став 1 и став 3 од Законот за изградба на инвестициони објекти, кој важел тогаш, надлежниот инспекторат ќе нареди итно уривање на изградени објекти без градежна дозвола. Жалбата не го одложува извршувањето на наредбата за уривање.

3. Закон за сопственост и други стварни права од 2001 година

Согласно Член 121 од Законот за сопственост и други стварни права, изграден објект без дозвола за градење не се поистоветува со титуларот инвеститор за незаконски подгнат

објект. Додека тој објект се озакони или уништи , инвеститорот е исто што и сопственик, и има право на судска заштита, ако поинаку не е определено со закон.

ЖАЛБЕНИ НАВОДИ

1. Жалителката спореше дека во домашните постапки кои се однесуваат на решението за уривање, таа и нејзиниот покоен сопруг немале право на правична постапка во тоа дека на поднесените жалби не им биле посветено доволно внимание.
2. Понатаму, таа се жалеше дека со уривањето било повредено нејзиното и правото на нејзиниот покоен сопруг на мирно владение на сопственоста заштитено со Член 1 Протокол 1 од Конвенцијата.
3. На крајот, жалителката се жалеше дека има повреда на првата од членовите 3,8,9,13 и 14 од Конвенцијата.

ПРАВО

1. Жалителката се жалеше во нејзино име и во име на нејзиниот покоен сопруг, согласно членот 6 од Конвенцијата дека во постапките кои се однесуваат на законитоста на наредбата за уривање и нејзиното спроведување, дека домашните органи не ги земале доволно во предвид нејзините жалби и дека наредбата за уривање никогаш не и била доставена лично на неа.

Членот 6 ставот 1 , како релевантен го предвидува следното:

“Член 6 став 1

Секој во определувањето на неговите граѓанските права и обврски ..... има право на правично и јавно судење во разумен рок..... пред (а) суд ....“

Статусот на жалителката да поднесува барање во корист на г-дин Аргил Вранишкоски

а)Произнесувања на странките

Владата се произнесе дека жалителката ја немала потребната легитимација да поднесе барање се жали и во име на нејзиниот покоен сопруг кој починал пред таа да ја поднесе апликацијата.

Жалителката спореше дека г-дин Аргил Вранишкоски исто така бил странка во спорната постапка поради тоа што тие биле во блиски врски и таа ја имала потребната легитимација да ја поднесе жалбата и во негово име. Исто така и прашањата изнесени во предметот биле од интерес и за нејзиниот покоен сопруг.

б) Оцена на Судот

Судот вообичаено дозволува најблиските да поднесуваат апликации под услов тој или таа да имаат доволен интерес, во случај кога вистинскиот жалител починал веднаш по поднесувањето на жалбата пред Судот. (види *Malhous v. the Czech Republic* (GC) (dec) бр.33071/96, ECHR 2000-XII). Сепак ситуацијата е различна кога директната жртва починала пред да ја поднесе жалбата до Судот. Во случајот со пресудата на *Marie-Louise Loyen and Bruneel* (види *Marie-Louise Loyen and Bruneel v. France*, no. 55929/00, § 29, 5 July 2005), Судот ја прифатил жалбата од сопругата на жртвата, која се однесуваше на правичност и за должината на постапката согласно член 6 и 13 од Конвенцијата. Наспроти тоа, во случајот *Fairfield* (види *Fairfield v. the United Kingdom* (dec.), no. 24790/04, 8 March 2005), Судот се водел од тоа дека ќерката на жртвата немала издржано право да ја поднесе жалбата согласно член 9 во име на нејзиниот покоен татко. Судот одлучи слично и во случајот *Dimitrovska* (види *Dimitrovska v. Republic of Macedonia* (dec.), no. 21466/03, 30 September 2008), чија што жалба се однесуваше на член 6 (должина и правичност), во однос на граѓанската постапка во која покојниот сопруг на жалителката бил странка. Иста одлука била донесена и во случајот *Ивановски и други* (види *Ivanovski and Others v. Republic of Macedonia*, no. 34188/03, §§ 2 and 16, 26 November 2009).

Во сегашниот случај, Судот забележа дека г-дин Аргил Вранишкоски бил учесник во спорната постапка како и жалителката. Очигледно тие заеднички ги изградиле објектите. Г-дин Аргил Вранишкоски починал на 30 октомври 2005 година. На 12 јули 2006 година жалителката, неговата сопруга, поднела жалба во нејзино име и во име на нејзиниот покоен сопруг. Таа се жалеше на тоа дека со уривањето на објектите била сторена повреда на нивните права согласно неколку члена од Конвенцијата.

Во вакви околности, Судот смета дека жалителката ја нема потребната легитимација да ја поднесе жалбата и во име на нејзиниот покоен сопруг. Случајот не покренува прашање од

општ интерес кое ги надминува тоа на покојниот сопруг на жалителката. Дополнително, жалителката е директна жртва на наводните повреди и поради тоа таа може да поднесе жалба во нејзино име.

Следи дека жалбата во делот кој се однесува на г-дин Аргил Вранишкоски е некомпатибилна *ratione personae* со одредбите на Конвенцијата во смисла на член 35 став 3 (а) и мора да биде одбиена согласно член 35 став 4.

Жалбени наводи на жалителката согласно Член 6 од Конвенцијата

а) Произнесувања на странките

Владата се произнесе дека на жалителката не и било забрането правото да ги презентира своите аргументи и да предложи релевантен доказ за контрадикторност на постапките. Комисијата навистина не успеа да одговори експлицитно со аргументи дека решението за уривање никогаш не и било доставено на неа. Сепак, тоа беше неважно земајќи го во предвид фактот дека нејзините одлуки се донесени по жалбата пред Врховниот суд на 3 март 2005 година поднесена под претпоставка дека Комисијата имплицитно ја одбила нејзината жалба. Врховниот суд јасно навел дека ги разгледал наводите од жалбата на жалителката, но дека тоа влијаело на неговата одлука. Наведувајќи дека “доставата била извршена во согласност со Законот”, Врховниот суд јасно ги одредил причините за неговата одлука. Секое понатамошно инсистирање на подетално образложување, со оглед на околностите на случајот, би било непотребно и неиздржано.

Жалителката тврдеше дека домашните органи не се осврнале на суштинските аргументи на нејзината жалба, имено, дека решението за уривање бил извршено незаконски. Настрана од изјавата дека биле разгледани нејзините аргументи Врховниот суд не успеал да даде било какво образложение за донесувањето на својата одлука. Таа потврди дека решението за извршување на уривањето не и бил доставен лично на неа.

б) Оцена на Судот

Судот повтори дека неговата судска пракса за прашања поврзани со правилно спроведување на правдата бара пресудите на судовите и трибуналите соодветно да ги наведат

причините врз основа на кои тие ги донеле. (види *Atanasovski v. Republic of Macedonia*, no. 36815/03, § 36, 14 January 2010). Членот 6 став 1 од Конвенцијата ги обврзува судовите да ги образложат причините за донесувањето на пресудите, но неможе да се бара детален одговор за секој аргумент. (види *Pronina v. Ukraine*, no. 63566/00, § 23, 18 July 2006). Степенот на оваа обврска за образложување на причините може да варира во склад со природата на пресудата. Прашањето дали судот не успеал да ја исполни обврската и да ги образложи причините, која произлегува од Членот 6 од Конвенцијата, може единствено да биде определена во светло на околностите на случајот (види *Hiro Balani v. Spain*, 9 December 1994, § 27, Series A no. 303-B; *Suominen v. Finland*, no. 37801/97, § 34, 1 July 2003; and *Tatishvili v. Russia*, no. 1509/02, § 58, ECHR 2007-III).

Во конкретниот случај, Судот забележува дека главната причина на жалителката да поднесе жалба била дали решението за уривање било извршено законски. Во врска со ова таа се жалеше неуредна достава на решението. Овие жалбени наводи јасно е дека се важни за исходот на конкретниот случај. Комисијата нашла дека тие биле "неосновани и без правна основа". Врховниот суд утврдил дека "доставата (на решението за уривање) била извршена во согласност со Законот". Ова образложение било дадено врз основа на списите во предметот, на кои Врховниот суд се повикал во својата одлука, а која опфаќа копии од доставници кои Владата ги достави до Судот во текот на постапката пред него (види "Факти" погоре). Во вакви околности Судот смета дека аргументите на жалителката што се однесува до доставата на решението за уривање биле разгледани од страна на надлежните органи. Иако би било пожелно за Врховниот суд да се произнесе посуштински за причините, отколку само да се повика на Законот, Судот не смета дека образложението на највисокиот суд е толку кратко така што би било несоодветно (некомпатибилно) со барањата за фер судење (правично судење).

Следи дека овој жалбен навод е очигледно неоснована и мора да биде одбиена согласно член 35 ставовите 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

2. Понатаму жалителката се жалеше дека со уривањето на објектите и било повредено правото на мирно владение на сопственоста спротивно на Член 1 Протокол 1 од Конвенцијата, кој гласи:

“ Член 1 Протокол 1

Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање на својот имот. Никој не може да биде лишен од својот имот, освен во јавен интерес и под услови предвидени со закон и со општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби не навлегуваат во правото на државите да донесуваат закони кои ги сметаат за неопходни за регулирање на користењето на имотот согласно општиот интерес или заради сигурно плаќање на данокот, другите придонеси и парични казни.,,

а)Произнесувања на странките

Владата се произнесе дека објектите неможе да се сметаат за “сопственост“(имот) според значењето на Член 1 Проткол 1 од Конвенцијата. Тие не биле “постојан имот“ ниту пак жалителката имала легитимно очекува да се стекне со право на мирно уживање врз нив со оглед на фактот дека биле изградени без дозвола за градење. Ова размислување било во согласност со член 121 од Законот за сопственост (види “релевантно домашно право“ погоре).

Владата понатаму тврдеше дека објектите биле срушени откако решението за уривање и негово извршување биле уредно доставени до жалителката во два наврати, имено на 8 и 14 октомври 2004 година последователно, видно од доставниците. Во врска со ова Владата тврдеше дека доставата бил извшена согласно член 84 и 86 од Законот (види “релевантно домашно право“ погоре). Наспроти фактот дека свештеното лице одбил да се идентификува тој не одбил налогот за уривање да му биде доставен нему. Со оглед на фактот дека синот на жалителката бил Владика во Македонската православна црква до февруари 2002 година и продолжил да дејствува од тогаш па наваму како свештеник во друга црква, домот на жалителката бил привремено место на престој на неговите Последователно, свештеното лице на кому било доставено решението за уривање се смета за примател на доставата согласно член 84 од Законот. Исто така уривањето било извршено согласно член 39 од Законот за градење чија цел била да биде усогласено и со прописите за градење. Во поглед на ова Владата тврдеше дека имало голем број на незаконски изградени објекти во тоа време.

Жалителката повтори дека објектите биле незаконски урнати, бидејќи на неа никогаш не и бил доставено решението за уривање и извршување на истиот. Под претпоставка дека на 8 и 14

октомври 2004 година навистина постоело обид да се изврши доставата, како што тврдеше и Владата, не бил спроведено соодветно бидејќи не бил доставен на лицата предвидени во членот 84 од Законот, бидејќи ниту наводното свештено лице се согласило да ја прими доставницата, евидентно од фактот дека не ја потпишал истата. Таа понатаму ги повтори аргументите поднесени во жалбата на 6 декември 2004 година.

Со оглед на тоа дека објектите биле изградени за религиозни цели, тие не требало да се третираат подеднакво со другите незаконски изградени објекти, од кои само мал број биле срушени. Таа тврдеше дека уривањето не било оправдано и пропорционално.

б) Оцена на Судот

Судот забележува дека објектите биле изградени на имот во сопственост на жалителката. Сепак тие ја немале потребната документација за градежна дозвола. Владата посочи дека произлегува прашањето дали објектите можат или не можат да се сметаат за “имот“ во рамките на значењето на Член 1 Протокол 1 од Конвенцијата. Судот не треба да одлучува по ова прашање бидејќи жалбата на жалителката во овој дел во секој случај е недопуштена поради наведените причини.

Не е спорно дека објектите биле изградени без дозвола за градење со што биле прекршени домашните прописи за градење. Решението за уривање се темелело на основа член 39 став 1 од Законот за градење според која уривањето ќе биде наложено веднаш откако ќе се утврди дека некој објект е изграден без дозвола за градење. Решението за уривање било извршено во согласност со Законот. Во врска со тоа, Судот се потпира на проценка на фактите и законите на домашните органи и аргументите на Владата (види погоре) изнесени пред Судот, од причина што нема податоци со кој би можеле да се доведат во прашање нивните наводи. (види *Klaas v. Germany*, 22 September 1993, § 30, Series A no. 269).

Од причините наведени од страна на Владата (види погоре) Судот смета дека уривањето има легитимна цел и е пропорционално. Уривањето е законско и оправдано и не предизвикува повреда на Член 1 Протокол 1 од Конвенцијата. (види *Saliba v. Malta*, no. 4251/02, §§ 44-47, 8 November 2005).

Следи дека оваа жалба е очигледно неоснована и мора да биде одбиена во согласност со член 35 § § 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

3. Жалителката на крајот се жалеше дека со уривањето биле повредени нејзините права под член 3, 8, 9, 13 и 14 од Конвенцијата.

Судот ги испита овие жалбени наводи. Меѓутоа, во светло на сите материјали што ги поседува, и во рамки на својата надлежност, Судот утврди дека тие не укажуваат на повреда на правата и слободите утврдени во Конвенцијата или нејзините протоколи.

Следи дека овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да биде отфрлен во согласност со член 35 § § 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

Од овие причини , Судот едногласно

Ја прогласува апликацијата за недопуштена.

Andre Wampach
Заменик Секретар

Nina Vajic
Претседател